

**Морфофункціональна характеристика еритробластних островців
червоного кісткового мозку при корекції гострого асептичного запалення
кріоконсервованою плацентою**

Борута Н.В., Шепітько В.І., Лисаченко О.Д., Лічман Д.В., Скотаренко Т.А.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Численні експериментальні та клінічні дослідження встановили позитивний терапевтичний ефект при введенні препаратів плаценти на відновлення уражених або патологічно змінених тканин і органів. Проведені дослідження показали, що плацента людини сприяє виконанню кровотворної функції, оскільки в ній наявні гемопоетичні стовбурові клітини.

Метою роботи була морфофункціональна характеристика еритробластних островців червоного кісткового мозку щурів при корекції гострого асептичного запалення кріоконсервованою плацентою.

Матеріал та методи дослідження. Робота була виконана на 50 безпорідних білих щурах - інтактних (5 тварин) і експериментальних (45 тварин). Експериментальним тваринам з модельованим гострим асептичним запаленням очередини одноразово, підшкірно вводили фрагмент кріоконсервованої плаценти у ділянку стегна. Тварин виводили з експерименту на 1-у, 2-у, 3-ю, 5-у, 7-у, 10-у, 14-у, 21-у та 30-у доби шляхом передозування тіопенталового наркозу. Матеріал ущільнювали в парафін за загальноприйнятою методикою та виготовляли зрізи на санному мікротомі МС-2 товщиною (4-5) мкм, які забарвлювали гематоксиліном і еозином, за ван Гізоном. Парафінові зрізи використовували для проведення гістологічного та морфометричного досліджень.

Результати дослідження та їх обговорення. Одержані результати морфометричного дослідження серійних напівтонких зрізів встановили, що дозрівання клітин еритробластного ряду відбувається в еритробластних островах з центрально розташованим макрофагом.

В результаті експериментального дослідження було встановлено, що середня кількість еритробластних островців змінювалася не однаково, а з піками

на 2-у, 7-у та 14-у доби експерименту. Так, кількість ostrivciv уже збільшувалась на 1-шу добу дослідження в 1,38 рази, порівняно з інтактною групою тварин, а максимального їх збільшення спостерігали уже на 2-у добу експерименту, які кількісно збільшувались майже в 2,19 рази порівняно з інтактною групою тварин.

З 3-ї по 5-у доби спостерігали зменшення кількості ostrivciv, порівняно з попереднім терміном експерименту. На 7-у добу спостерігали збільшення кількості ostrivciv в 2,06 рази порівняно з інтактною групою тварин. На 10-у добу спостерігали зменшення середньої кількості ostrivciv порівняно з попереднім терміном в 1,32 рази. 14-а доба характеризувалася збільшенням кількості ostrivciv майже в 1,07 разів, порівняно з попереднім терміном. Показників інтактної групи тварин еритробластні ostrivci почали набувати починаючи з 21-ї по 30-у доби експерименту.

При корекції гострого асептичного запалення, шляхом введення кріоконсервованої плаценти, на всіх термінах експерименту, визначено, що статистично вірогідних змін середніх діаметрів клітин, середніх діаметрів їх ядер і цитоплазми в еритробластному ostrivci, не спостерігалось. Так, середні діаметри цитоплазми і середні діаметри ядра коливалися в межах статистичної похибки порівняно з показниками інтактної групи тварин.

Висновки. Таким чином, застосування кріоконсервованої плаценти позитивно впливає на морфофункціональний стан еритробластних ostrivciv червоного кісткового мозку щурів у динаміці експерименту, зменшуючи агресивний вплив запального процесу на кількісний і якісний стан еритробластних ostrivciv.

Перспективи подальших досліджень. В подальшій роботі планується встановити динаміку експресії маркера проліферації на структурних компонентах еритробластного ostrivca червоного кісткового мозку.